

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE ZAJĘĆ

Kierunek: **Literatura powszechna**
Poziom studiów: **studia drugiego stopnia**

Nazwa zajęć: **Mitologie europejskie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Zna i potrafi opowiedzieć najważniejsze mity wybranego obszaru
2. Zna i potrafi krytycznie przedstawić różne interpretacje wybranych mitów
3. Zna i potrafi przedstawić najważniejsze dzieła o charakterze mitograficznym

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi skorzystać z wybranych słowników, leksykonów i opracowań mitologicznych
2. Potrafi dokonać analizy i interpretacji konkretnej wersji mitu i powiązać ją z odpowiednimi źródłami literackimi i kulturowymi
3. Potrafi analizować teksty literackie i historyczne i porównywać je oraz zestawiać z konkretnymi mitami oraz dziełami o charakterze mitograficznym

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do doceniania dziedzictwa mitologicznego w kształtowaniu tradycji kulturowej Europy oraz aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz jego zachowania

Treści programowe dla zajęć:

Mitologia w kontekście religii oraz kultury danego obszaru; zagadnienia teoretyczne
Najważniejsze źródła literackie i pozaliterackie mitologii wybranego obszaru
Fabuły najważniejszych mitów wybranego obszaru
Różne wersje tych samych mitów wybranego obszaru. Praca ze źródłami

Nazwa zajęć: **Przedmiot językoznawczy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie przedmiot badań językoznawczych, perspektywy, z jakich jest on ujmowany w opisie naukowym, pragmatykę językoznawczego postępowania badawczego oraz jego metody
2. potrafi zdefiniować przedmiot i cel własnych badań językoznawczych

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym
2. potrafi wykorzystywać metody analizy językoznawczej do pracy nad wybranymi tekstami literackimi – także w zakresie przygotowywanej pracy dyplomowej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do samodzielnej, krytycznej lektury tekstów naukowych i dyskusji z proponowanymi w niej badawczymi rozwiązaniami

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące współczesnych teorii językoznawczych
Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące metodologii badań językoznawczych
Językoznawcza analiza tekstów literackich
Wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy o współczesnym lub historycznym języku polskim
Wybrane zagadnienia związane z perspektywą normatywną w językoznawstwie
Wybrane zagadnienia z zakresu leksykologii i leksykografii

Nazwa zajęć: **Badania literackie I**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma i potrafi spożytkować wiedzę o różnych przedmiotach badań literackich
2. ma i potrafi spożytkować wiedzę o metodach badań literackich wypracowanych w różnych epokach

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskusowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych

2. potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi

3. umie zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych

2. ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich

Treści programowe dla zajęć:

Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne

Interdyscyplinarność w badaniach literackich

Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki

Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu

Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe)

Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna)

Komparatystyka literacka i badania intertekstualne

Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelnicy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku

Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich

Sztuka interpretacji dzieła literackiego

Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distant reading, stylometria)

Nazwa zajęć: **Seminarium magisterskie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wykazuje się szeroką i ukontekstowaną wiedzą niezbędną do samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusji związanej z tematyką seminarium, formułując własne poglądy

2. potrafi wyszukiwać i przetwarzać specjalistyczne informacje niezbędne w samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej)

3. potrafi omówić publikacje naukową ze swojej dziedziny w języku polskim oraz obcym oraz prowadzić dyskusje z jej tezami i argumentacją

4. potrafi napisać pracę magisterską

5. potrafi stosować formalne zasady redagowania pracy magisterskiej (sporządzanie bibliografii, przypisów, spisu treści)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie i stosuje zasady prawa autorskiego, szanuje zasady własności intelektualnej

2. jest gotów/a do odpowiedzialnego podjęcia badań naukowych i pracy zawodowej oraz funkcjonowania w środowisku naukowym i zawodowym

Treści programowe dla zajęć:

Dyskusja nad kluczowymi problemami i kontekstami związanymi z tematyką prac

Dyskusja nad kolejnymi rozdziałami pracy

Konstrukcja pracy oraz czynności redakcyjne

Prezentacja całości pracy i dyskusja nad nią

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do literatury powszechnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. potrafi wyjaśnić, czym jest literatura światowa (powszechna) oraz w jaki sposób powstał ten termin na początku XIX wieku

2. potrafi scharakteryzować znaczenie „literatury światowej” w kontekście twórczości Goethego oraz kryzysu ówczesnej literatury europejskiej (w epoce postrewolucyjnej), z uwzględnieniem literatury polskiej
3. potrafi omówić ewolucję pojęcia w wyniku jego losów podczas „długiego wieku XIX” oraz wieku XX, z uwzględnieniem odniesień do literatury polskiej
4. zna i potrafi wyjaśnić znaczenie pojęcia „literatura światowa (powszechna)” dla współczesnej historii i teorii literatury
5. zna i rozumie oraz potrafi przedstawić kluczowe, współczesne konceptualizacje pojęcia "literatura światowa (powszechna)" w pracach Auerbacha, Saida, Damroscha, Casanovy, Moretti

Treści programowe dla zajęć:

Narodziny pojęcia

Literatura powszechna (światowa) w XIX wieku (Goethe, Mickiewicz, powstanie nowoczesnej komparatystyki literackiej i jej ewolucja)

Literatura powszechna (światowa) w XX wieku (Auerbach, Said, Damrosch, Casanova, Moretti)

Nazwa zajęć: **Kulturowe konteksty literatury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna znaczącą liczbę wybranych tekstów literatury powszechnej w szerokim kontekście kulturowym
2. zna problemy metodologiczne teatrologii, filmoznawstwa, operologii, historii sztuki, estetyki, filozofii – w zależności od dokonanego wyboru przedmiotu – oraz potrafi czytać dotyczące ich teksty teoretyczne i zajmować własne stanowisko w dyskusji na ich temat
3. potrafi umieścić wybrane teksty literatury powszechnej w pogłębionym kontekście kulturowym, w ujęciu synchronicznym i diachronicznym

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać kontekstualnej analizy i interpretacji wybranego dzieła literatury powszechnej w pogłębionym kontekście kulturowym
2. potrafi samodzielnie lub w zespole zaprezentować wyniki swoich badań i kwerend w formie właściwej dla wybranych zajęć

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu kulturalnym związanym z kontekstami literatury

Treści programowe dla zajęć:

Pojęcie i problem kontekstów kulturowych literatury oraz podstawy metodologiczne komparatystyki kulturowej

Problemy swoistości poszczególnych sztuk/kontekstów oraz ich konwergencji z literaturą

Analiza i interpretacja kontekstualna wybranych tekstów

Główne tendencje rozwojowe relacji literatura a inne sztuki/konteksty

Nazwa zajęć: **Seminarium projektowe**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zorganizować spotkanie o charakterze naukowym, sporządzić program obrad i – dzięki pracy zespołowej – zadbać o harmonijny przebieg całej konferencji
2. umie przygotować konspekt wystąpienia konferencyjnego potrafi napisać, opracować i wygłosić referat podczas konferencji naukowej
3. potrafi wziąć udział w dyskusji na temat związany z przygotowującym projektem badawczym, krytycznie referować stan badań i uzasadniać przyjęte w referacie założenia czy postawione tezy
4. umie wypowiedzieć się w dyskusji na temat wysłuchanych referatów oraz podjąć dyskusję na temat związany z zakresem programu studiów

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do realizowania samodzielnie oraz w zespole działań profesjonalnych, planowania i organizowania ich przebiegu, trafnego określania działań priorytetowych oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
2. jest gotów/gotowa do dostrzegania i formułowania problemów etycznych związanych z własną pracą, odpowiedzialnością przed współpracownikami oraz wykazywania aktywności w rozwiązywaniu tych problemów

Treści programowe dla zajęć:

Sposoby opracowywania konspektu wystąpienia konferencyjnego

Przygotowanie wystąpienia – opracowanie tekstu, prezentacji, przykładów

Projektowanie programu konferencji (aspekt merytoryczny i organizacyjny)
Przygotowanie konferencji – podział ról i harmonogram prac
Konferencja naukowa studentów kierunku
Analiza przebiegu konferencji, omówienie wystąpień, opracowanie materiałów

Nazwa zajęć: **Arcydzieła literatury powszechnej III (wiek XX i XXI)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna w pogłębionym stopniu wybrane problemy związane z badaniem ważnych dla kultury europejskiej tekstów powstałych w XX i XXI wieku, a także potrafi wskazać i omówić reprezentatywną grupę takich tekstów

w zakresie umiejętności:

1. potrafi krytycznie czytać teksty teoretyczne odnoszące się do arcydzieł literatury powszechnej oraz zajmować własne stanowisko w dyskusjach na ten temat

2. potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym

3. potrafi omówić wybrane dzieło ze wskazaniem najważniejszych uwarunkowań historycznych i kulturowych, a także w przypadku dramatu tradycji inscenizacyjnych, które wpływały na dotychczasowe jego odczytania

4. potrafi samodzielnie lub w zespole zaprezentować wyniki swoich badań i kwerend we właściwej formie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do ewaluowania stanu własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumienia potrzeby ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego

2. jest gotów/gotowa do realizowania samodzielnie oraz w zespole działań profesjonalnych

3. jest gotów/gotowa do doceniania tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz jego zachowania

4. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia nauk o literaturze dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące arcydzieł literatury powszechnej XX i XXI wieku

Analiza i interpretacja wybranych arcydzieł literatury powszechnej XX i XXI wieku

Wybrane zagadnienia z zakresu kulturowych kontekstów arcydzieł literatury powszechnej XX i XXI wieku

Wybrane zagadnienia związane z komparatystyczną perspektywą badań arcydzieł literatury powszechnej XX i XXI wieku

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące recepcji arcydzieł literatury powszechnej XX i XXI wieku

Nazwa zajęć: **Badania literackie II**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku

w zakresie umiejętności:

1. potrafi ze zrozumieniem omówić towarzyszące badaniom literackim koncepcje teoretyczne, używając w tym celu terminologii specjalistycznej

2. umie krytycznie wartościować znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich

3. stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych

2. ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich

Treści programowe dla zajęć:

Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie

Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze

Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie

Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm

Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona

XX- i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy)

Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, close reading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne)

Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego

Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego)

Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej

Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny

Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich

Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratywistyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty

Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych

Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich

Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku

Nazwa zajęć: Instytucje kultury

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę o teoriach i kategoriach związanych z kulturą, życiem kulturalnych oraz instytucjami kultury
2. ma wiedzę o wybranych instytucjach kultury, ich typach oraz funkcjonowaniu
3. ma wiedzę dotyczącą promocji kultury i poprzez kulturę
4. zna podstawowe zasady funkcjonowania programów europejskich w instytucjach kultury
5. zna i rozumie zagadnienia związane z dostępnością, odpowiedzialnością i współpracy z otoczeniem instytucji kultury
6. zna podstawowe pojęcia z zakresu turystyki kulturowej i potrafi określić relacje między sektorem kultury a turystyką.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i użytkować wiedzę na temat instytucji kultury i ich funkcjonowania przy użyciu różnych źródeł i narzędzi badawczych
2. potrafi wykorzystywać w sposób syntetyczny i analityczny interdyscyplinarne kompetencje pozwalające na wykorzystywanie wiedzy o instytucjach kultury w różnego typu działaniach społecznych
3. potrafi podejmować działania profesjonalne związane z funkcjonowaniem instytucji kultury

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do aktywnego oraz biernego uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym
2. jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych związanych z instytucjami kultury, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych oraz rozwijania dorobku zawodowego z wykorzystaniem myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy

Treści programowe dla zajęć:

Współczesne teorie kultury

Instytucje kultury w perspektywie synchronicznej i diachronicznej

Trzy sektory kultury: publiczny, prywatny i obywatelski

Kultura polska/kultura w Polsce – między dumą w wycofaniem

Współpraca kulturalna w ramach programów europejskich

Promocja przez kulturę

Społeczna odpowiedzialność instytucji kultury

Społeczne instytucje kultury

Institucja kultury jako obszar edukacji
Komunikacja w instytucjach kultury
Wydawnictwo jako instytucja kultury
Organizacja i funkcjonowanie portalu internetowego poświęconego kulturze
Powiązania sektora kultury i turystyki na wybranych przykładach
Kultura a turystyka – partnerstwo czy rabunkowa eksploatacja?
Promocja w instytucjach kultury

Nazwa zajęć: **Językoznawstwo współczesne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. potrafi zdefiniować podstawowe terminy językoznawcze związane z rozszerzonym opisem tekstów artystycznych, potrafi wyliczyć parametry analizy tekstologicznej; umie zaprezentować i omówić podstawową literaturę przedmiotu
2. potrafi wyjaśnić trudności wynikające z tekstologicznej analizy tekstów literackich; rozróżnia i opisuje zjawiska semantyczne mogące konstytuować specjalne porządki tekstów; potrafi zakwalifikować poszczególne tekstowe przypadki zjawisk semantycznych do odpowiednich klas analitycznych (skorelowanych z narzędziami językoznawczej analizy), umie uogólnić klasyfikowane procesy, a także zilustrować to stosownymi przykładami tekstów artystycznych

w zakresie umiejętności:

1. potrafi budować projekty interpretacyjne, stosując poznane językoznawcze narzędzia analityczne
2. potrafi przedyskutować problematyczne zjawiska tekstowe i semantyczne, umie przy tym odnieść się do perspektyw innych nauk humanistycznych (wykazać graniczość metodologiczną na wybranych przykładach)
3. potrafi uzasadnić swój pogląd na projekt interpretacyjny, nawiązując przy tym do poznanej literatury przedmiotu (stanowisk badawczych)
4. podjąć próbę oceny poznawanych prac badawczych i stopnia zaawansowania analitycznego w przedkładanych (w trakcie zajęć) propozycjach metodologicznych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do postrzegania lektury jako indywidualne wyzwanie (wzmacnianie samoświadomości)

Treści programowe dla zajęć:

Typologie odmian współczesnej polszczyzny: język ogólny (narodowy, etniczny, literacki), oralność – piśmienność, ograniczenia zasięgu (społeczne, chronologiczne, stylistyczne, geograficzne, sytuacyjne, biologiczne etc.)

Kategoria tekstu. Zadania tekstologii integralnej: definicje tekstu, segmentacja, metatekst, hipertekst, intertekstualność, gatunki (wzorce), spójność

Semantyka tekstu (artystycznego): elementy składowe tekstów (artystycznych), przytoczenie, język tekstu artystycznego – parametry opisu, język literacki a język literatury, redakcja tekstu

Stylistyka, style odbioru, idiostyl: styl – charakterystyka i definicja, problem idiostylu, cecha stylowa, decorum, stylizacja, intencja odbiorcza

Antropologia słowa. Antropolingwistyka. Antropologia literatury: nowe propozycje badawcze i ich związki z językoznawczą analizą języka artystycznego, perspektywy badawcze pogranicza językoznawczego, próby interpretacyjne; onomastyka literacka

Lingwistyka mentalna: formalne i kognitywne aspekty zdolności językowej, gramatyka a proces poznawania i opisywania zjawisk – kategoryzacja, psycholingwistyka, socjolingwistyka i neurolingwistyka – perspektywy badawcze

Pragmatyka: deiktyczność, implikatura konwersacyjna, presupozycja, akty mowy, struktura konwersacyjna, dyskurs, perswazja i manipulacja

Próba analityczna: omówienie wybranego tekstu literackiego (fragmentu) w odniesieniu do poznanych zjawisk i narzędzi językoznawczych

Nazwa zajęć: **Główne tendencje literatury europejskiej w XXI wieku**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. potrafi przywołać informacje dotyczące najważniejszych wydarzeń w kulturze europejskiej XXI wieku
2. umie zreferować główne idee filozoficzne i społeczno-polityczne, które wywarły wpływ na rozwój literatur w Europie w XXI wieku
3. potrafi wskazać ważne tendencje artystyczne w obrębie literatur europejskich, osadzając je we właściwym kontekście kulturowym

4. potrafi zreferować problematykę wybranych dzieł literackich XXI, które weszły do kanonu literatury europejskiej i światowej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi krytycznie analizować prace innych autorów, przeprowadzać syntezę zawartych w nich idei i poglądów

2. potrafi omówić wybrany utwór literacki ze wskazaniem jego najważniejszych uwarunkowań historycznych i kulturowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do ewaluowania stanu własnej wiedzy o najnowszej literaturze oraz rozumienia potrzeby ciągłego dokształcania się

2. jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu literackim

Treści programowe dla zajęć:

Dziedzictwo Salmana Rushdiego

Pamięć, postpamięć, niepamięć

Etyka ponowoczesności

Literatura popularna

Kanon i jego przepisania

Globalizacyjne melancholie

Globalizacyjne melancholie

Neohistoryczność

Autofikcja

Formy literackości

Nazwa zajęć: **Teorie komparatystyki literackiej i kulturowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. stosuje terminologię charakterystyczną dla badań porównawczych

2. rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze szkoły literaturoznawczych badań porównawczych

3. scharakteryzować historyczny i współczesny kontekst badań porównawczych

w zakresie umiejętności:

1. czyta ze zrozumieniem i interpretuje prace naukowe z zakresu teorii badań porównawczych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do dostrzegania i formułowania problemów etycznych związanych z badaniami komparatystycznymi

Treści programowe dla zajęć:

Definicja, zakres i miejsce nauk porównawczych wśród nauk o literaturze i kulturze

Historia badań porównawczych

Elementy poetyki historycznej w badaniach komparatystycznych

Pojęcie, zakres, problematyka literatury światowej

Komparatystyka a najnowsze prądy w literaturoznawstwie

Komparatystyka a przekład

Studia nad nacjonalizmem

Nazwa zajęć: **Arcydziała literatury powszechnej II (wiek XIX)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna w pogłębionym stopniu wybrane problemy związane z badaniem ważnych dla kultury europejskiej tekstów powstałych w XIX wieku, a także potrafi wskazać i omówić reprezentatywną grupę takich tekstów

w zakresie umiejętności:

1. potrafi krytycznie czytać teksty teoretyczne odnoszące się do arcydzieł literatury powszechnej oraz zajmować własne stanowisko w dyskusjach na ten temat

2. potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym

3. potrafi omówić wybrane dzieło ze wskazaniem najważniejszych uwarunkowań historycznych i kulturowych, a także w przypadku dramatu tradycji inscenizacyjnych, które wpływały na dotychczasowe jego odczytania

4. potrafi samodzielnie lub w zespole zaprezentować wyniki swoich badań i kwereńd we właściwej formie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do ewaluowania stanu własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumienia potrzeby ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego
2. jest gotów/gotowa do realizowania samodzielnie oraz w zespole działań profesjonalnych
3. jest gotów/gotowa do doceniania tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz jego zachowania
4. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia nauk o literaturze dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące arcydzieł literatury powszechnej XIX wieku
Analiza i interpretacja wybranych arcydzieł literatury powszechnej XIX wieku
Wybrane zagadnienia z zakresu kulturowych kontekstów arcydzieł literatury powszechnej XIX wieku
Wybrane zagadnienia związane z komparatystyczną perspektywą badań arcydzieł literatury powszechnej XIX wieku
Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące recepcji arcydzieł literatury powszechnej XIX wieku

Nazwa zajęć: **Tradycja klasyczna w literaturze europejskiej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i potrafi objaśnić mechanizmy transmisji najważniejszych tekstów antycznych
2. zna i rozumie najważniejsze sposoby recepcji literatury klasycznej w poszczególnych epokach
3. zna wybrane arcydzieła literatury europejskiej ze względu na obecność w nich wątków i motywów antycznych oraz odwołań do tekstów klasycznych

w zakresie umiejętności:

1. potrafi scharakteryzować wybrane arcydzieła literatury europejskiej ze względu na obecność w nich wątków i motywów antycznych oraz odwołań do tekstów klasycznych, a także tradycję gatunkową
2. potrafi wskazać i scharakteryzować paralele między zjawiskami europejskimi a polskimi w zakresie funkcjonowania tradycji klasycznej w literaturze

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/owa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy o tradycji klasycznej w literaturze i odbieranych treści w celu prawidłowego identyfikowania priorytetów służących realizacji rozmaitych zadań zawodowych i społecznych
2. jest gotów/owa do pogłębiania refleksji etycznej dotyczącej badań naukowych związanych z koniecznością weryfikacji poprawności przekładów

Treści programowe dla zajęć:

Przejście od starożytności do wieków średnich. Trzy prerenesansy. Transmisja tekstów klasycznych
Case study: Boecjusz
Instytucje edukacyjne jako centra tradycji klasycznej
Case study: Dante
Renesans wobec prerenesansów
Case study: Boccaccio i Petrarca (problem dwujęzyczności)
Translacja, imitacja, emulacja, parodia w kulturze renesansu i baroku. Horacjanizm sv. pindaryzm
Jak mówić o sobie przy pomocy antyku? Case study: Montaigne
Case study: Szekspir i recepcja antyku ("Koriolan")
Renesansowe i barokowe dyskusje wokół tragedii
Case study: Corneille i Racine
Spór starożytników z nowożytnikami (la querelle des Anciens et des Modernes)
Chrześcijanie w poszukiwaniu eposu. Case study: Jerozolima wyzwolona i jej polska recepcja
Neohellenizm. Case study: Goethe, Ifigenia w Taurydzie
Dyskusja nad wybranymi w esejami zaliczeniowymi

Nazwa zajęć: **Historia idei**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma zaawansowaną wiedzę o filozoficznych i ideologicznych kontekstach literatury powszechnej

2. ma szczegółową wiedzę o wybranych zagadnieniach filozoficznych i religioznawczych z kręgu kultury śródziemnomorskiej

w zakresie umiejętności:

1. krytycznie interpretuje oddziaływanie kultury grecko-rzymskiej na współczesną cywilizację zachodnią i jej wytwory

2. argumentuje merytorycznie i prezentuje własne poglądy na tle poglądów innych badaczy

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dostrzega i formułuje problemy etyczne związane z własną pracą, odpowiedzialnością przed współpracownikami i innymi członkami społeczeństwa oraz wykazuje aktywność w rozwiązywaniu tych problemów

2. docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego

3. ma pogłębioną świadomość znaczenia nauk o literaturze i innych nauk humanistycznych dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

podstawowe idee filozoficzne obecne w kulturze Europy

pochozenie wybranych idei i pojęć z myśli grecko-rzymskiej

rozwoj idei na przestrzeni czasu oraz ich różny kształt w kolejnych epokach

elementy komparatystyki historyczno-ideowej między kulturami

możliwości i ograniczenia metody historycznej i metody komparatystycznej w obrębie historii idei

Nazwa zajęć: **Warsztaty redaktorskie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wie, czym jest redakcja językowa, adiustacja, korekta tekstu

2. zna podstawowe zasady pisowni i interpunkcji polskiej

3. zna znaki korektorskie

4. zna parametry typograficzne pisma

5. zna najważniejsze dzieła leksykograficzne

w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć teksty poprawne ortograficznie i interpunkcyjnie, umie wyjaśnić proces powstawania błędu zewnątrzjęzykowego

2. potrafi wykorzystać znaki korektorskie w praktyce

3. potrafi stosować wyróżnienia tekstowe

4. potrafi zinterpretować funkcje przynależne znakom wewnątrz- i międzywyrazowym

5. potrafi korzystać ze słowników w pracy nad tekstem

6. umie udoskonalić tekst przy wykorzystaniu źródeł leksykograficznych, korpusów tekstów i źródeł elektronicznych

7. potrafi przystosować każdy tekst zgodnie z normą językową

8. zna skróty klawiaturowe

9. umie poprawić tekst prasowy zgodnie z zasadami edycji tych tekstów

10. umie poprawić tekst literacki zgodnie z zasadami edycji tych tekstów

11. potrafi zredagować tekst literacki zgodnie z zasadami normy stylistycznej

12. umie poprawić tekst naukowy zgodnie z zasadami edycji tych tekstów

13. potrafi zredagować tekst naukowy zgodnie z zasadami normy stylistycznej

14. umie zredagować przypisy i bibliografię tekstu

15. umie poprawić tekst użytkowy zgodnie z zasadami edycji tych tekstów

16. potrafi zredagować tekst użytkowy zgodnie z zasadami normy stylistycznej

Treści programowe dla zajęć:

Redakcja językowa, adiustacja i korekta tekstu. Zagadnienia ogólne

Ortografia i interpunkcja praktyczna

Zasady pisowni i interpunkcji polskiej – najważniejsze zagadnienia

Znaki korektorskie

Pismo, znaki pisma, tekst typograficzny

Słowniki i korpusy tekstów warsztacie redaktora językowego

Redakcja językowa tekstu z korektą – warsztat

Redakcja tekstu prasowego z korektą – warsztat

Redakcja językowa tekstu literackiego z korektą – warsztat

Redakcja językowa tekstu naukowego z korektą – warsztat

Redakcja językowa tekstów użytkowych z korektą – warsztat

Nazwa zajęć: Arcydzieła literatury powszechnej I (do końca XVIII wieku)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna w pogłębionym stopniu wybrane problemy związane z badaniem ważnych dla kultury europejskiej tekstów powstałych do końca wieku XVIII, a także potrafi wskazać i omówić reprezentatywną grupę takich tekstów

w zakresie umiejętności:

1. potrafi krytycznie czytać teksty teoretyczne odnoszące się do arcydzieł literatury powszechnej oraz zajmować własne stanowisko w dyskusjach na ten temat

2. potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym

3. potrafi omówić wybrane dzieło ze wskazaniem najważniejszych uwarunkowań historycznych i kulturowych, a także w przypadku dramatu tradycji inscenizacyjnych, które wpływały na dotychczasowe jego odczytania

4. potrafi samodzielnie lub w zespole zaprezentować wyniki swoich badań i kwerend we właściwej formie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do ewaluowania stanu własnej wiedzy i umiejętności oraz rozumienia potrzeby ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego

2. jest gotów/gotowa do realizowania samodzielnie oraz w zespole działań profesjonalnych

3. jest gotów/gotowa do doceniania tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz jego zachowania

4. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia nauk o literaturze dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące arcydzieł literatury powszechnej powstałych od średniowiecza do końca wieku XVIII

Analiza i interpretacja wybranych arcydzieł literatury powszechnej powstałych od średniowiecza do końca wieku XVIII

Wybrane zagadnienia z zakresu kulturowych kontekstów arcydzieł literatury powszechnej powstałych od średniowiecza do końca wieku XVIII

Wybrane zagadnienia związane z komparatystyczną perspektywą badań arcydzieł literatury powszechnej powstałych od średniowiecza do końca wieku XVIII

Wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące recepcji arcydzieł literatury powszechnej powstałych od średniowiecza do końca wieku XVIII

Nazwa zajęć: Wielkie tematy i narracje literatury europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. potrafi opowiedzieć najważniejsze motywy i tematy literatury europejskiej

2. potrafi dostrzec i wyjaśnić różnice między wątkiem lub tematem a literaturą oraz ich różnymi odmianami i realizacjami literackimi

3. potrafi wskazać konkretną wersję wątku lub tematu literatury europejskiej i powiązać ją z odpowiednimi źródłami literackimi

w zakresie umiejętności:

1. potrafi skorzystać z wybranych słowników, leksykonów i opracowań tematologicznych

2. potrafi analizować i interpretować teksty literackie i historyczne i porównywać je i zestawiać z konkretnymi motywami i tematami

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do doceniania tradycji i dziedzictwa kulturowego ludzkości oraz aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego

2. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia nauk o literaturze i innych nauk humanistycznych dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Problemy metodologiczne tematologii

Wybrane tematy i narracje literatury europejskiej w ujęciu diachronicznym i synchronicznym

Różne wersje tych samych tematów i narracji. Praca ze źródłami

Najważniejsze źródła literackie – analiza i interpretacja kontekstualna

Nazwa zajęć: **Arcydzieła literatury antycznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna arcydzieła literackie starożytnej Grecji i Rzymu, ich treść, problematykę oraz cechy gatunkowe
2. zna i rozumie związki między literaturą danego okresu a przejawami życia społeczno-kulturalnego Grecji i Rzymu

w zakresie umiejętności:

1. umie stosować metody analizy i interpretacji najważniejszych tekstów literackich starożytnej Grecji i Rzymu
2. umie wskazać cechy najważniejszych greckich i rzymskich tekstów literackich, które stanowią o ich arcydzielności

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do doceniania arcydzieł literatury antycznej w kształtowaniu tradycji i dziedzictwa kulturowego Europy

Treści programowe dla zajęć:

Teoria arcydzieła i kanonu literackiego (wprowadzenie). Imitacja i emulacja jako motor twórczości literackiej starożytnych

Pory roku Safony (wybór poezji)

Historia pewnej zdrady: Katullus i Lesbia.

Rzymska elegia miłosna pół żartem i serio (wybór).

Grecy, Horacy i wino.

Śmierć Patroklosa: wybór z „Iliady” Homera.

Podróże Eneasza: wybór z „Eneidy” Wergiliusza.

Tragedia zemsty: „Agamemnon” Ajschylosa.

Śledztwo na scenie: „Król Edyp” Sofoklesa.

Widowisko śmierci: „Fedra” Seneki.

Strajk kobiet: „Lizystrata” Arystofanesa.

Przebieranki na scenie: „Casina” Plauta.

Filozofia na trudne czasy: „Rozmyślania” Marka Aureliusza.

Strawa dla ciała i ducha: „Uczta (u) Trymalchiona” Petroniusza.

Nazwa zajęć: **Arcydzieła literatury powszechnej - interpretacje**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wie i potrafi wyjaśnić na czym polega istota zjawisk związanych z pojęciem arcydzieła literackiego
2. zna i potrafi polemicznie zreferować historię interpretacji wybranego arcydzieła oraz kierunki badań nad nim, również najnowsze
3. wie oraz potrafi wyjaśnić, na czym polega funkcjonowanie wybranego arcydzieła w kulturze światowej, europejskiej i polskiej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać wszechstronnej analizy kontekstualnej dzieła literackiego
2. umie przedstawić interpretację dzieła literackiego z uwzględnieniem dotychczasowych badań
3. potrafi uczestniczyć w dyskusji oraz formułować sądy krytyczne dotyczące arcydzieła oraz sposobów jego interpretacji, a także recepcji w literaturze i kulturze

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia arcydzieł jako narzędzia budowania tradycji kulturowej
2. jest gotów/gotowa do doceniania znaczenia filologii / nauk o literaturze dla podtrzymania i rozwoju więzi społecznych

Treści programowe dla zajęć:

Pojęcie i status literackiego „arcydzieła”; problematyka kanonu, klasyczności itp.

Analiza kontekstualna i interpretacja arcydzieła

Recepcja arcydzieła w kulturze światowej, europejskiej i polskiej

Przenikanie motywów literackich do kultury popularnej

Wpływ arcydzieła na różne typy dyskursów

Nazwa zajęć: **Język angielski specjalistyczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi porozumiewać się spontanicznie i płynnie, uczestniczyć aktywnie w dyskusji, udowodniać i bronić swoich poglądów.
2. Rozumie artykuły i relacje prezentujące określoną postawę i poglądy oraz współczesne teksty literackie pisane prozą.
3. Potrafi przygotować prace pisemne na temat studiowanego przedmiotu przy użyciu języka specjalistycznego.
4. Rozumie nagrania, wykłady i filmy związane tematycznie z kierunkiem studiów. Potrafi dokonać ich streszczenia w formie ustnej i pisemnej.
5. Potrafi przygotować i wygłosić prezentację poruszającą tematy specjalistyczne.
6. Potrafi samodzielnie pracować z tekstem specjalistycznym, przygotować streszczenie oraz przetłumaczyć go na własny użytek.
7. Zna techniki komunikowania się niezbędne w pracy w pracy w grupie i parach.

Treści programowe dla zajęć:

Analiza wybranych tekstów specjalistycznych oraz słownictwa.

Analiza wybranych kierunkowych wykładów i wystąpień.

Wypowiedź ustna o charakterze akademickim, związana ze studiowanym kierunkiem.

Tworzenie tekstów akademickich i właściwych dla studiowanego kierunku.

Nazwa zajęć: **Język niemiecki specjalistyczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności leksykalne w j. niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2 +, które potrafi adekwatnie wykorzystać do konkretnych sytuacji komunikacyjnych
2. zna objęte przedmiotem konstrukcje gramatyczne i umie je zastosować adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej zakresie przewidzianym przedmiotem
3. potrafi zrozumieć i produkować w j. niemieckim dłuższe wypowiedzi ustne o tematyce ogólnej a w szczególności o tematyce specjalistycznej z dziedziny socjologii prezentacja monologowa, wypowiedź argumentacyjna, dyskusja, debata
4. potrafi skutecznie i poprawnie, zarówno pod względem norm językowych, jak i umiejętności dyskursywnych, uczestniczyć w komunikacji pisemnej z elementami języka specjalistycznego przewidzianej dla poziomu B2 + w Europejskim systemie opisu kształcenia językowego
5. potrafi samodzielnie posługiwać się różnymi źródłami informacji dotyczących słownictwa i gramatyki języka niemieckiego w zakresie wykraczającym poza treści nauczania; potrafi samodzielnie wyszukiwać i pracować z niemieckojęzycznymi artykułami naukowymi

Treści programowe dla zajęć:

Słownictwo w zakresie zgodnym z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Fenomeny gramatyczne w języku niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Adekwatne słownictwo i fenomeny gramatyczne objęte treściami kształcenia i niezbędne do produkowania wypowiedzi ustnych z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Zasady oraz środki wyrazu właściwe dla produkowania wypowiedzi pisemnych przewidzianych dla poziomu B2+, takich jak: korespondencja, teksty naukowe, teksty specjalistyczne.